

Według sądu w Krakowie określenie "czarna małpa" wobec Mulatki nie jest rasistowskie

KRAKÓW

Jarosław Sidorowicz
23 grudnia 2019

Czy każdy atak, w którym pojawia się odniesienie do koloru skóry i pochodzenia, ma charakter rasistowski? Według sądu apelacyjnego w Krakowie – nie.

Taki wyrok zapadł właśnie w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie. Jest prawomocny.

Historia, której dotyczy, rozegrała się kilkanaście miesięcy temu w niewielkim Chmielniku. Późnym wieczorem z domu wyszedł Michał Z., miejscowy przedsiębiorca. Mężczyzna po drodze spotkał 30-letnią kobietę. Znal ją tylko z widzenia, nie byli znajomymi. Istotna jest inna kwestia, która później miała wpływ na ocenę całego zdarzenia. Kobieta jest Mulatką: jej matka to Polka, ojciec – Afrykanin. Kobieta jednak dobrze mówi po polsku. Oboje byli pod wpływem alkoholu. Nawiązali rozmowę, ale ta od słowa do słowa przerodziła się w sprzeczkę.

Nie będziesz mi tu podskakiwać

Prokuraturze ani sądowi później nie udało się do końca ustalić, co ją dokładnie spowodowało, i precyzyjnie odtworzyć przebiegu sporu. Wiadomo jednak, że w trakcie awantury mężczyzna rzucił w stronę kobiety: „Nie będziesz mi tu podskakiwać, ty czarna małpo!”. I w ruch poszły pięści. Kobieta została dotkliwie pobita.

Sprawcę ujęto, za brutalny atak stanął przed sądem. W pierwszej instancji sąd uznał, że Michał Z. dopuścił się pobicia i znieważenia kobiety na tle rasowym. Wyrok: półtora roku więzienia, bez zawieszenia kary. Dodatkowo zasądził 20 tys. zł nawiązki dla pobitej kobiety.

Potem sprawa trafiła do Sądu Apelacyjnego w Krakowie. I ten spojrzal na nią zupełnie inaczej. Karę więzienia dla Michała Z. obniżył do 10 miesięcy, pozostawiając wysoką nawiązkę. Dlaczego? Bo choć nie miał wątpliwości, że do pobicia i znieważenia doszło, to jednak zdaniem sądu nie na tle rasowym.

Intencji nie było

- Istotne jest to, że musi być to działanie umyślne, motywowane chęcią celowego znieważenia i poniżenia kogoś ze względu na jego kolor skóry. A w tym przypadku takich intencji nie było, mimo wypowiedzianego takiego, a nie innego zdania – tłumaczy motywy decyzji sądu sędzia Tomasz Szymański, rzecznik krakowskiego sądu apelacyjnego. I podkreśla, że w ocenie sądu apelacyjnego sprawca mógł użyć zupełnie innego określenia, a posłużył się takim epitetem, bo akurat kolor skóry był tym, co rzuciło mu się w oczy.

Sędziowie apelacyjni wzięli też pod uwagę, że mężczyzna nigdzie dotąd nie formułował rasistowskich opinii, np. w mediach społecznościowych, złożył nawet dokumenty świadczące, że wynajmował mieszkanie osobom innej narodowości.

Czy ofiara poczuła się urażona

Wątpliwości co do takiej oceny ma jednak Rafał Pankowski ze Stowarzyszenia Nigdy Więcej, wykładowca Collegium Civitas. – To trochę zaskakujące rozstrzygnięcie. W tej agresywnej wypowiedzi jest bezpośrednio, negatywne odniesienie do koloru skóry i porównanie czarnoskórej osoby do małpy, trudno więc o bardziej rasistowskie sformułowanie – uważa. Podkreśla, że istotne jest, to czy ofiara poczuła się urażona taką wypowiedzią.

- Na przykład w brytyjskim systemie prawnym wystarczy, że pokrzywdzony czy nawet świadek tego zdarzenia wskaże, że miało charakter rasistowski, by obligowało to policję do odnotowania tego w statystyce zdarzeń rasistowskich i prowadzenia postępowania pod tym kątem – zaznacza Rafał Pankowski.

- Jeżeli ktoś w swojej wypowiedzi akcentuje kwestie koloru skóry i pochodzenia, a nie odwołuje się do innych cech, to to wyraźnie jednak wskazuje na motywacje działania takiej osoby i rasistowskie zabarwienie - uważa Jacek Białas z Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.

Incydenty na tle rasistowskim

Stowarzyszenie Nigdy Więcej co roku publikuje „Brunatną Księgę” dokumentującą incydenty na tle rasistowskim i ksenofobicznym oraz akty dyskryminacji w Polsce. Jej autorzy podkreślają, że niestety z roku na rok ich liczba rośnie. W najnowszej, opublikowanej w listopadzie, znalazły się też przykłady z Małopolski. To sytuacje z Krakowa, Oświęcimia, Brzeska czy Kalwarii Zebrzydowskiej, gdzie kibice wznosili antysemickie okrzyki bądź wieszali transparenty obrażające mniejszości seksualne.

Autorzy wskazują też na przypadki malowania antysemickich haseł na murze dawnego getta w Krakowie czy na cmentarzu żydowskim w Tarnowie oraz pobicie młodego mężczyzny pod gejowskim klubem przy ul. Gazowej.

<https://krakow.nyborcza.pl/krakow/7,44425,25538774,czarna-malpa-nie-obrazza.html>